

SIMONNA KOSSAK

Materiały dydaktyczne dla nauczycieli

Zaslugi rodziny Kossaków dla sztuki i natury.....	4
Białowieski Park Narodowy i zaangażowanie w jego środowisko przyrodnicze Simony Kossak – „Simona Kossak”, reż. Adrian Panek.....	19
Simony Kossak droga do siebie, prawdy i natury. Czego możemy się nauczyć od bohaterki filmu?.....	28

Fot. Jarosław Sosiński

Szanowni Państwo!

Oddajemy w Wasze ręce folder edukacyjny do pracy z filmem „Simona Kossak” wyreżyserowanym przez Adriana Panka. Niewątpliwie ta dynamicznie opowiedziana i atrakcyjnie sfilmowana historia stanowi inspirację do działań dydaktycznych i wychowawczych w szkołach ponadpodstawowych. Odnosi się bowiem do tematów nie tylko aktualnych (ekologia, ochrona Puszczy Białowieskiej), ale także uniwersalnych (relacja człowieka z naturą, dojrzewanie emocjonalne, konsekwencja w dążeniu do wyznaczonych celów i inne). Wielość wątków i motywów zainspirowała nas do przygotowania trzech tematów lekcji związanych z filmem „Simona Kossak”, które odwołują się do podstawy programowej i do tegorocznych (2024–2025) punktów polityki oświatowej państwa.

Katarzyna Polak (nauczycielka języka polskiego, mentorka oceniania kształtującego w kursie CEO OK Zeszyt, ambasadorka eTwinning i trenerka warsztatów komputerowych eTwinning w województwie podlaskim, trenerka Edukacyjności, autorka bloga edukacyjnego <http://kreatywnanauka.blogspot.com/>) napisała scenariusz lekcji na język polski – *Zastugi rodziny Kossaków dla sztuki i natury* – „Simona Kossak”, reż. Adrian Panek. Tomasz Ordza (nauczyciel przedmiotów science, autor i koordynator projektów interdyscyplinarnych, pracujący metodą STEAM, współorganizator projektów eTwinning, a także synergii pomiędzy eTwinning i Erasmus+, ambasador i trener programu eTwinning w Wielkopolsce, pomysłodawca interdyscyplinarnego konkursu „Science – lubię to!”, jak również inicjator warsztatów terenowych i spotkań uczniów z naukowcami) opracował scenariusz lekcji biologii – *Białowieski Park Narodowy i zaangażowanie w jego środowisko przyrodnicze Simony Kossak* – „Simona Kossak”, reż. Adrian Panek. Jako koordynująca pracę nad folderem zamknęłam publikację scenariuszem lekcji na godzinę wychowawczą – *Simony Kossak droga do siebie, prawdy i natury. Czego możemy nauczyć się od bohaterki filmu?*, opracowując temat wraz z moją córką Martą, studentką V roku psychologii UŁ. Pakiet przygotowanych scenariuszy lekcji nie tylko dowodzi, że film „Simona Kossak” to interdyscyplinarny tekst kultury, ale również inspiracja dla nauczycieli, dopełniająca realizację podstawy programowej języka polskiego i biologii, a także pomoc w realizacji programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły.

Zapraszamy Państwa z uczennicami i uczniami do kin w całej Polsce, przypominając o możliwości zgłaszania pobliskim kinom chęci obejrzenia filmu, jeśli nie znajdziecie go w repertuarze. Życzymy ważnych emocji i refleksji po obejrzeniu „Simony Kossak” oraz satysfakcji z pracy z filmem.

Anna Równy,
koordynatorka merytoryczna Edukacja Młode Horyzonty,
trenerka i metodyczka edukacji filmowej,
założycielka grupy facebookowej „RÓWNY o FILMIE dla NAUCZYCIELI”

Film w kinach od **22 listopada**.

Istnieje możliwość zorganizowania pokazów specjalnych dla grup szkolnych. W sprawie rezerwacji prosimy o kontakt z kinem w Państwa mieście. W przypadku jakichkolwiek problemów z organizacją seansu prosimy o kontakt z dystrybutorem:

Cezary Kruszewski
cezary.kruszewski@next-film.pl

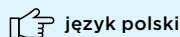
Bartłomiej Bilski
bartek.bilski@next-film.pl

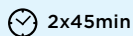
Kamila Ostrowska
kamila.ostrowska@next-film.pl

Agata Boruta
agata.boruta@next-film.pl

język polski

2x45min

szkoła ponadpodstawowa

Zasługi rodziny Kossaków dla sztuki i natury

Cele lekcji

Podczas lekcji uczniowie/uczennice:

- poznają najważniejsze postacie z rodziny Kossaków i ich dzieła oraz ich wkład w sztukę i ochronę przyrody;
- poznają rolę, jaką rodzina Kossaków odgrywa zarówno w dziedzinie malarstwa batalistycznego i literatury, jak i w ochronie Puszczy Białowieskiej;
- rozwijają umiejętności analizy dzieł sztuki oraz refleksji nad wpływem tradycji rodzinnych na indywidualne wybory życiowe;
- pracują aktywnie w grupach, realizując zadania oparte na kartach pracy, w tym elementy dramy i stacji zadaniowych.

Materiały i załączniki

- film „Simona Kossak”,
- karty pracy.

Powiązanie z podstawą programową

Podczas lekcji uczeń/uczennica:

I.1.1. odczytuje sensy, analizuje i interpretuje teksty kultury (literaturę, malarstwo, rzeźbę, film, teatr) w kontekście historycznym, kulturowym, filozoficznym, społecznym, religijnym, politycznym;

I.1.2. rozpoznaje nawiązania literackie, kulturowe i filozoficzne w tekstach kultury, dostrzega wieloznaczność dzieł sztuki;

I.1.8. rozpoznaje i charakteryzuje wartości obecne w dziełach literackich, filmowych, teatralnych i malarskich;

I.2.2. tworzy spójne, logiczne i oryginalne wypowiedzi pisemne i ustne, uwzględniając kontekst kulturowy i społeczne funkcje literatury oraz sztuki;

I.2.3. uzasadnia własne sądy o wartościach i postawach bohaterów literackich i kulturowych, odwołując się do kontekstów literackich i kulturowych;

II.2.2. świadomie i funkcjonalnie wykorzystuje środki językowe, analizując teksty kultury i wyrażając własne opinie na ich temat;

III.1.1. analizuje i interpretuje teksty kultury, uwzględniając ich konteksty historyczne, kulturowe, filozoficzne i społeczne; dostrzega sensy dosłowne i przenośne, wieloznaczność dzieł literackich i innych tekstów kultury;

III.1.4. rozpoznaje konwencje artystyczne, w tym także historyczne, w literaturze, filmie, malarstwie, teatrze, oraz ich znaczenie w przekazywaniu wartości i postaw kulturowych;

III.2.1. tworzy wypowiedzi, w których analizuje dzieła literackie i teksty kultury, uwzględniając konteksty filozoficzne, społeczne i historyczne, a także własne doświadczenia i postawy.

Metody i formy pracy

Podczas lekcji nauczyciel/nauczycielka wykorzystuje następujące metody i formy pracy z uczniami/uczennicami:

- stacje zadaniowe,
- dramę,
- analizę dzieł sztuki,
- pracę twórczą,
- dyskusję w grupach.

Środki dydaktyczne

Podczas lekcji nauczyciel/nauczycielka wykorzystuje następujące środki dydaktyczne:

- karty pracy,
- reprodukcje wybranych dzieł malarskich rodziny Kossaków,
- arkusze do pracy grupowej,
- materiały plastyczne (papier, pisaki, klej, nożyczki) do realizacji zadania plakatowego.

Przygotowanie do lekcji

Lekcja powinna się odbyć po obejrzeniu filmu „Simona Kossak”. Przed zajęciami nauczyciel/nauczycielka przygotowuje karty pracy i inne materiały potrzebne do przeprowadzenia zajęć.

PRZEBIEG LEKCJI**Wprowadzenie**

Wprowadzenie (10 min)

Przywitanie uczennic i uczniów i wprowadzenie do tematu.

Nauczyciel/nauczycielka wyświetla uczniom „Panoramę Raclawicką 360°” i prosi o określenie autora i tytułu <https://mnwr.pl/category/oddzialy/panorama-raclawicka/> Jeśli uczniowie/uczennice nie znają odpowiedzi, wskazują nazwisko Wojciecha Kossaka i tytuł dzieła.

Przedstawia temat lekcji: „Zasługi rodziny Kossaków dla sztuki i natury”.

Krótko wprowadza do historii rodziny Kossaków: Kossakowie jako jedna z najsłynniejszych rodzin artystycznych w Polsce. Pamięta się o ich wpływie na sztukę batalistyczną, literaturę i ochronę przyrody.

Podanie celu lekcji: Zrozumienie, jak twórczość rodziny Kossaków oraz ich życiowe wybory wpłynęły na polską kulturę i ochronę przyrody.

Aktywacja wiedzy uczniów. Krótkie pytania wstępne:

- Kto słyszał o rodzinie Kossaków?
- Jakie dzieła sztuki batalistycznej kojarzycie z nazwiskiem Kossak?
- Kto z was zna Simonę Kossak i jej działalność w ochronie przyrody?

Zaprezentowanie drzewa genealogicznego Kossaków dostępnego na stronie Wikipedii i wskazanie znanych i wybitnych osobowości: <https://pl.wikipedia.org/wiki/Kossakowie>

Realizacja tematu

Stacje zadaniowe i drama (70 min)

Podział uczniów/uczennic na grupy (5 min). Uczniowie/uczennice zostają podzieleni na cztery grupy (w przypadku większych klas warto zdublować stacje, określając je dodatkowo kolorami lub literami), każda z nich będzie pracować na różnych stacjach zadaniowych. Każda stacja trwa 15 min.

Stacja 1.

Analiza dzieł sztuki Kossaków (15 min)

Materiały: Reprodukcje dzieł Juliusza, Wojciecha i Jerzego Kossaków (np. „Bitwa pod Somosierrą”, „Panorama Raławicka”, „Szarża pod Rokitną”).

Zadanie: Uczniowie/uczennice analizują jedno z dzieł, korzystając z karty pracy:

- Jakie emocje wywołuje obraz?
- Jakie techniki malarskie są użyte?
- Jakie przesłanie płynie z obrazu?

Dyskusja w grupach: Dlaczego batalistyka była tak ważna dla rodziny Kossaków? Jakie wartości przekazywali przez swoje dzieła? Dlaczego Kossaków określa się mianem patriotów?

Stacja 2.

Kossakówka i Dziedzinka – dwa domy, dwie drogi życiowe (15 min)

Materiały: Karta pracy „Kossakówka i Dziedzinka”.

Zadanie: Uczniowie/uczennice porównują Kossakówkę (dom rodzinny w Krakowie) i Dziedzinkę (leśniczówkę Simony w Puszczy Białowieskiej), uzupełniając tabelę w karcie pracy.

- Jakie wartości symbolizują te dwa miejsca?
- W jaki sposób Kossakówka reprezentowała tradycję, a Dziedzinka – wolność?

Dyskusja: Jakie dwa różne oblicza patriotyzmu realizują style życia powiązane z dwoma domami? Jakie miejsce sami wybralibyście na życie: miasto czy naturę? Dlaczego?

Fot. Karolina Grabowska

Stacja 3.

Drama – konflikt tradycji i wolności (15 min)

Zadanie: Uczniowie/uczennice wcielają się w członków rodziny Kossaków – Simonę, Głorię i Elżbietę – i odgrywają scenę, w której Simona ogłasza rodzinie, że odrzuca karierę artystyczną i wybiera życie w Puszczy Białowieskiej jako naukowiec.

- Simona: Wyjaśnia, dlaczego nie chce koneksji, a chce być prawdziwym naukowcem.
- Elżbieta: Przedstawia presję rodzinną, aby Simona kontynuowała tradycję artystyczną.
- Gloria: Stara się zrozumieć wybory Simony, będąc sama pod presją rodziny.

Refleksja: Uczniowie/uczennice zastanawiają się, jak trudne jest zerwanie z rodzinną tradycją.

Stacja 4.

Dokonania rodziny Kossaków dla kultury i natury (15 min)

Materiały: Karta pracy „Dokonania rodziny Kossaków dla kultury i natury”.

Zadanie: Uczniowie/uczennice pracują nad porównaniem wkładu rodziny Kossaków w sztukę (malarstwo batalistyczne) i ochronę przyrody (Simona Kossak). Uzupełniają tabelę z kart pracy, przypisując konkretne osiągnięcia do odpowiednich dziedzin.

Dyskusja: Jak myślicie, który z tych obszarów – sztuka czy ochrona przyrody – jest ważniejszy dla współczesnego świata?

Podsumowanie tematu (10 min)

Omówienie pracy w stacjach: Każda grupa dzieli się swoimi wnioskami z realizacji zadań na poszczególnych stacjach. Prezentuje analizę dzieł sztuki, porównuje Kossakówkę i Dziedzinkę oraz przedstawia wnioski na temat działalności Simony Kossak.

Refleksja i dyskusja na forum. Nauczyciel/nauczycielka pyta uczniów/uczennice o ich wnioski:

- W jaki sposób tradycje rodzinne wpływają na wybory życiowe?
- Czy warto odrzucać rodzinne dziedzictwo, aby znaleźć własną drogę? Uzasadnij.
- Czy działalność Simony Kossak była formą buntu, czy próbą odnalezienia siebie? Uzasadnij.

Zakończenie i podsumowanie: Nauczyciel/nauczycielka podkreśla znaczenie rodziny Kossaków w polskiej kulturze i ochronie przyrody. Zwraca uwagę na trudność wyborów życiowych, gdy w grę wchodzi presja rodzinna.

Praca domowa

Napisz esej: „Sztuka czy natura – co bardziej kształtuje człowieka?”. Odwołaj się do przykładów z życia rodziny Kossaków.

Załączniki:

- Karta pracy „Nie każdy Kossak może być malarzem”,
- Karta pracy „Kossakówka i Dziedzinka – dwa domy”,
- Karta pracy „Dokonania rodziny Kossaków dla kultury i natury”,
- reprodukcje dzieł sztuki Kossaków.

KARTA PRACY NR 1

Dokonywania rodziny Kossaków dla kultury i natury – zadania do wyboru przez nauczyciela
Podzielcie się zadaniami w ramach pracy grupy i współpracując, wykonajcie je.

1. Kossak, „Szarża pod Rokitną”

link: https://pl.wikipedia.org/wiki/Plik:Kossak_Rokitna.jpg#/media/Plik:Kossak_Rokitna.jpg/2

2. Kossak, „Panorama Racławicka”

<https://mnwr.pl/category/oddzialy/panorama-raclawicka/>

3. Kossak, „Bitwa pod Samosierrą”

http://www.pinakoteka.zascianek.pl/Kossak_W/Images/Somosierza.jpg

Zadanie 1.

Wkład artystyczny rodziny Kossaków w kulturę

Rodzina Kossaków zasłynęła głównie z malarstwa batalistycznego i historycznego, przedstawiając ważne momenty z historii Polski. Juliusz, Wojciech i Jerzy Kossakowie są znani z tworzenia dzieł oddających heroiczne momenty polskich walk o wolność.

Polecenie:

W poniższej tabeli przypisz konkretne dzieła do odpowiednich artystów z rodziny Kossaków oraz opisz ich znaczenie dla kultury polskiej.

Tytuły dzieł: „Panorama Racławicka”, „Szarża pod Rokitną”, „Bitwa pod Somosierrą”

Artysta	Tytuł dzieła	Opis dzieła i jego symboliczne znaczenie
Juliusz Kossak		
Wojciech Kossak		
Jerzy Kossak		

Pytania do refleksji:

- Jakie wartości chcieli przekazać członkowie rodziny Kossaków przez swoje malarstwo batalistyczne?

.....

.....

.....

- Dlaczego takie dzieła jak „Panorama Racławicka” są tak istotne dla polskiej tożsamości narodowej?

.....

.....

.....

Zadanie 2.**Wkład Simony Kossak w ochronę przyrody**

Simona Kossak, w przeciwieństwie do reszty rodziny, odrzuciła tradycje artystyczne i poświęciła swoje życie ochronie przyrody. Była biologką, naukowcem i propagatorką ochrony Puszczy Białowieskiej.

Polecenie:

Odpowiedz na pytania dotyczące działalności Simony Kossak w kontekście jej wpływu na przyrodę i kulturę:

- Czym zajmowała się Simona Kossak i dlaczego jej wkład w ochronę przyrody był tak istotny?

.....

.....

.....

- Jakie dzieła (książki, publikacje) napisała Simona Kossak i w jaki sposób przyczyniły się one do popularyzacji ochrony przyrody?

.....

.....

.....

- Jakie znaczenie dla polskiej natury miała i ma Puszcza Białowieska, którą Simona Kossak chroniła przez większość swojego życia?

.....

.....

.....

Fot. Jarosław Sosiński

Zadanie 3.**Porównanie wkładu w sztukę i naturę**

Rodzina Kossaków przyczyniła się zarówno do rozwoju sztuki, jak i ochrony natury, jednak jej wpływ w tych dwóch dziedzinach był różny.

Polecenie:

W tabeli porównaj wkład artystyczny i naukowy rodziny Kossaków.

Dziedzina	Przykłady wkładu	Znaczenie dla kultury/natury
Sztuka	Malarstwo batalistyczne (Juliusz, Wojciech, Jerzy)	
Ochrona przyrody	Działalność Simony Kossak	

Odpowiedz na pytania:

- Dlaczego oba obszary działalności można uznać za cenne dla dziedzictwa narodowego? Uzasadnij.

.....

.....

.....

- Który z tych dwóch obszarów – sztuka czy ochrona przyrody – uważasz za bardziej istotny dla współczesnego społeczeństwa? Uzasadnij swoją odpowiedź.

.....

.....

.....

Fot. Jarosław Sosiński

Zadanie 4.**Zadanie kreatywne**

Na podstawie poznanych informacji o rodzinie Kossaków oraz ich wkładzie w kulturę i naturę stwórz kreatywną pracę plastyczną lub literacką.

Wybierz jedno z poniższych zadań:

- **Plakat:** Stwórz plakat promujący działania Simony Kossak w zakresie ochrony przyrody. Użyj symboli przyrody i nauki, aby oddać jej wkład w ochronę Puszczy Białowieskiej.
- **Opowiadanie:** Napisz krótkie opowiadanie, w którym jeden z członków rodziny Kossaków (np. Simona lub Wojciech) staje przed wyborem między kontynuowaniem rodzinnych tradycji a podjęciem własnej drogi życiowej. Jakie dylematy towarzyszą tej decyzji?

Zadanie 5.**Analiza cytatów**

- Simona Kossak na propozycję matki, że pomoże jej załatwić etat na uczelni, odpowiedziała: „Nie chcę koneksji, chcę być prawdziwym naukowcem”.

Polecenia:

- Jak rozumiesz ten cytat? Dlaczego Simona odrzuciła rodzinne koneksje? Co mówi to o jej podejściu do życia i pracy naukowej?

.....

.....

- Czy uważasz, że Simona postąpiła słusznie, odrzucając wsparcie matki? Uzasadnij swoją odpowiedź.

.....

.....

- Prześledź rozmowę Simony z matką:

Matka: Naprawdę uważasz, że jestem złą matką?

Simona: Jestem cała spięta, kiedy siedzisz przy mnie – całe życie myślę, że robię coś złe, źle mówię, źle jem, źle kocham, nie chcę się tak czuć.

M.: Zakochałaś się w złym facecie.

S.: To moje życie, nie twoje.

M.: Bardzo długo czekałam, aż twój ojciec rozwiedzie się ze swoją żoną, potem czekałam, aż ona w końcu umrze, myślałam, że urodzę mu kolejnego genialnego malarza. Zamiast tego mam dwie córki.

S.: Więc jestem karą za twoje grzechy?

M.: Czego ty chcesz?

S.: Udowodnić, że jestem coś warta.

M.: Nie musisz nic udowadniać, nazywasz się Kossak.

S.: Nie jesteśmy jakąś hodowlą psów rasowych.

M.: Oczywiście, że jesteśmy. Ludzie nie wiedzą, kim byli ich pradziadkowie, historia naszej rodziny jest starsza od najstarszych drzew w tej puszczy. Rozumiesz, jaka to odpowiedzialność? (...) Przepraszam, chciałam tylko, żebyś była silna.

Polecenie:

- Jak rozumiesz tę rozmowę w kontekście odpowiedzialności za tradycje wnoszone w kulturę Polski przez wybitnych twórców?

.....

.....

KARTA PRACY NR 2

„Nie każdy Kossak może być malarzem” – rola tradycji rodzinnych, losy Glorii i Simony jako czarnej owcy – zadania do wyboru przez nauczyciela/nauczycielkę.

Podzielcie się zadaniami w ramach pracy grupy i współpracując, wykonajcie je.

CZĘŚĆ 1.

Tradycja rodzinna u Kossaków

- **Krótki opis tradycji rodzinnych:**

Kossakowie to jedna z najbardziej znanych rodzin artystycznych w Polsce, słynąca z malarstwa batalistycznego i historycznego. Juliusz, Wojciech i Jerzy Kossakowie zdobyli sławę w tej dziedzinie, tworząc dzieła, które wpisały się w kanon polskiej sztuki. Dla kolejnych pokoleń członków rodziny naturalne było podążanie tą samą drogą artystyczną, szczególnie w malarstwie.

- **Oczekiwania wobec młodszych pokoleń:**

Tradycja malarska rodziny Kossaków była niezwykle silna, a presja, by kontynuować artystyczne dziedzictwo – przekazywana z pokolenia na pokolenie. Często członkowie rodziny odczuwali konieczność spełnienia oczekiwań dotyczących kariery artystycznej, co mogło wpływać na ich życiowe wybory.

Fot. Karolina Grabowska

Zadanie 1.**Uzupełnij tabelę na temat tradycji malarskich Kossaków i skryptów rodzinnych**

Cechy tradycji malarskiej Kossaków	Jakie oczekiwania przekazywano młodszym pokoleniom?	Jak to wpływało na życie Glorii i Simony?
Dziedzictwo artystyczne (malarstwo batalistyczne)		
Ciągłość tradycji rodzinnej		

Zadanie 2.**Dopasowywanie - oczekiwania wobec pokoleń**

Dopasuj poniższe stwierdzenia do odpowiednich postaci (Juliusz, Wojciech, Jerzy, Gloria, Simona):

Musiła konfrontować się z presją rodzinną i artystyczną, czując się ograniczona przez tradycje, mimo że sama była artystką

.....

Odrzuciła artystyczne dziedzictwo i zdecydowała się na życie w zgodzie z naturą jako naukowiec

.....

Jako założyciel artystycznej dynastii Kossaków stworzył podwaliny pod wielopokoleniową tradycję malarską

.....

Tworzył wielkie, batalistyczne dzieła, które stały się symbolem narodowej historii i tożsamości

.....

CZĘŚĆ 2.

Losy Glorii Kossak i Simony Kossak

Gloria Kossak:

Rola w rodzinie: Gloria, córka Jerzego Kossaka, próbowała kontynuować tradycję artystyczną rodziny. Była malarką i poetką, jednak nigdy nie osiągnęła takiej sławy i uznania jak jej przodkowie. Gloria była emocjonalnie związana z Kossakówką, ale też wewnętrznie rozdarta między obowiązkiem wobec rodziny a pragnieniem własnej wolności artystycznej. Skrypt rodzinny: Gloria, choć podążała artystyczną ścieżką, odczuwała ciężar tradycji, co mogło wpłynąć na jej twórcze zmagania. Była zmuszona konfrontować się z oczekiwaniami rodziny, które stawiały przed nią nierealne wyzwania.

Simona Kossak:

Rola w rodzinie: Simona była biologką i profesorem nauk leśnych, która odrzuciła artystyczne dziedzictwo swojej rodziny. Wybierając życie w Puszczy Białowieskiej, stała się symbolem czarnej owcy w rodzinie – osoby, która odeszła od tradycji i wybrała własną drogę.

Skrypt rodzinny: Simona świadomie odeszła od rodzinnego skryptu malarskiego, podejmując decyzję o życiu w zgodzie z naturą. Jej wybory były formą buntu wobec rodzinnych oczekiwań i wyrazem pragnienia osobistej wolności.

Znaczący cytat z filmu: Na propozycję matki, która chciała załatwić jej etat na uczelni, Simona odpowiedziała: „Nie chcę koneksji, chcę być prawdziwym naukowcem”. Myśl ta obrazuje jej pragnienie samodzielności oraz odrzucenie rodzinnych układów i wpływów.

Fot. Karolina Grabowska

Zadanie 3.**Odpowiedz na pytania:**

- Dlaczego Simona odrzuciła propozycję matki, mówiąc: „Nie chcę koneksji, chcę być prawdziwym naukowcem”?

.....

.....

- Czy uważasz, że Simona była czarną owcą rodziny? Uzasadnij swoją odpowiedź.

.....

.....

- Jak różniły się wybory życiowe Glorii i Simony, mimo że obie dorastały w tej samej rodzinie?

.....

.....

CZĘŚĆ 3.**Pojęcie czarnej owcy i skrypty rodzinne****Skrypty rodzinne:**

Skrypt rodzinny to schemat zachowań, wartości i ról, które są przekazywane w rodzinie z pokolenia na pokolenie. W rodzinie Kossaków dominującym skryptem była kontynuacja artystycznych tradycji, co wyznaczało ramy życiowych wyborów dla młodszych pokoleń.

Pytania do uczniów:

- Czy uważasz, że skrypty rodzinne zawsze ograniczają członków rodziny, czy mogą być też inspiracją?

.....

.....

- Jakie cechy i wartości reprezentowała Simona, które można określić jako bunt wobec skryptów rodzinnych?

.....

.....

CZĘŚĆ 4.**Zadania kreatywne – do wyboru:**

- Wciel się w Simonę Kossak i napisz list do swojej rodziny, w którym wyjaśniasz, dlaczego zdecydowałaś się odejść od tradycji artystycznej i poświęcić życie naturze. Jak uzasadniasz swój wybór? Jakie uczucia towarzyszą ci w tej decyzji?
- Stwórz plakat ilustrujący pojęcie czarnej owcy w rodzinie. Użyj symboli, kolorów i obrazów, które oddają ideę buntu wobec tradycji oraz pragnienie wytyczenia własnej ścieżki. Jako przykład niech posłuży ci postać Simony Kossak.
- Wykonaj mapę myśli, na której pokażesz skrypty rodzinne Kossaków. Jakie oczekiwania były przekazywane kolejnym pokoleniom? Jak Gloria i Simona odniosły się do tych oczekiwań? Które wartości odrzuciły, a które zaakceptowały?

Fot. Julia Olińska

KARTA PRACY NR 3

Kossakówka i Dziedzinka – dwa domy w filmie „Simona Kossak” – zadania do wyboru przez nauczyciela/nauczycielkę.

Podzielcie się zadaniami w ramach pracy grupy i współpracując, wykonajcie je.

CZĘŚĆ 1.

Kossakówka – rodzinny dom w Krakowie

Opis Kossakówki:

Historia: Kossakówka to zabytkowy dworek w Krakowie, będący domem dla kilku pokoleń artystów z rodziny Kossaków. Służył jako miejsce intensywnej pracy twórczej i przestrzeń spotkań literacko-artystycznych. Dom, pełen obrazów i pamiątek, stał się symbolem tradycji artystycznej i rodzinnej spuścizny.

Rola Kossakówki w filmie:

.....

.....

Pytanie:

Jak Kossakówka jest przedstawiona w filmie? Czy jest to miejsce inspirujące, czy raczej ograniczające? Jak wpływa na wybory Simony?

.....

.....

Symbolika Kossakówki:

Kossakówka symbolizuje rodzinne dziedzictwo, tradycje artystyczne i związane z nimi oczekiwania. Jest domem, który niesie za sobą ciężar historii i odpowiedzialności, co jest szczególnie widoczne w relacjach Simony z jej matką Elżbietą.

Pytanie:

W jaki sposób Kossakówka oddziałuje na postacie kobiece w filmie – szczególnie na Simonę i Glorię? Jakie emocje wywołuje w nich to miejsce?

.....

.....

CZĘŚĆ 2.**Dziedzinka - ucieczka do natury****Opis Dziedzinki:**

Dziedzinka to leśniczówka w Puszczy Białowieskiej, do której Simona Kossak przeprowadza się, by realizować swoją pasję do ochrony przyrody i badań nad zwierzętami. To miejsce symbolizuje jej zerwanie z tradycją artystyczną rodziny i wybór własnej ścieżki naukowej.

Rola Dziedzinki w filmie:

Pytanie:

Jak Dziedzinka kontrastuje z Kossakówką? W jaki sposób to miejsce wpływa na wewnętrzny spokój i spełnienie Simony?

.....

.....

.....

Symbolika Dziedzinki:

Pytanie: Jakie przestrzenie w życiu Simony symbolizuje Dziedzinka? Czy to miejsce jest przedstawione jako spełnienie jej marzeń o niezależności?

.....

.....

.....

Fot. Karolina Grabowska

CZĘŚĆ 3.

Zadania do wykonania

Porównanie Kossakówki i Dziedzinki:

Opisz, jakie emocje budzą Kossakówka i Dziedzinka w bohaterkach filmu. Jakie znaczenie mają te miejsca w życiu Simony i Glorii? Porównaj ich wpływ na wybory życiowe obu sióstr.

.....

.....

.....

Symbolika dwóch domów:

W filmie Simona symbolicznie opuszcza Kossakówkę i przenosi się do Dziedzinki. Co oznacza ten krok w kontekście jej życia i relacji z rodziną? Jakie wartości symbolizują oba domy – Kossakówka i Dziedzinka – w jej życiu?

.....

.....

.....

Wpływ Kossakówki i Dziedzinki na postawy bohaterek:

Jakie wartości reprezentują Kossakówka i Dziedzinka w filmie? Czy są to miejsca jedynie fizyczne, czy mają też znaczenie psychologiczne dla Simony i Glorii? Odpowiedz na podstawie analizy postaw bohaterek.

.....

.....

.....

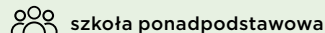
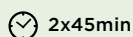
CZĘŚĆ 4.

Zadania kreatywne

- Napisz krótkie opowiadanie, w którym opisujesz rozmowę między Kossakówką a Dziedzinką, jakby to były dwie osoby. Jakie miałyby do siebie pretensje, jakie uczucia by nimi kierowały? Jakie wartości mogłyby reprezentować?
- Wykonaj mapę myśli, w której pokażesz różnice między Kossakówką a Dziedzinką. Jakie emocje wywołują te miejsca, jakie wartości reprezentują? W jaki sposób obie przestrzenie wpływają na życie Simony?
- Stwórz plakat filmowy przedstawiający dwa domy – Kossakówkę i Dziedzinkę – jako symbole różnych ścieżek życiowych Simony Kossak. Użyj symboli, kolorów i haseł, które oddają charakter każdego z miejsc.

Białowieski Park Narodowy i zaangażowanie w jego środowisko przyrodnicze Simony Kossak – „Simona Kossak”, reż. Adrian Panek

Cele lekcji

Podczas lekcji uczniowie/uczennice:

- omawiają sylwetkę Simony Kossak jako naukowczyni;
- poznają różnorodność biologiczną Białowieskiego Parku Narodowego;
- analizują zależności panujące w ekosystemie leśnym i opisują je za pomocą pojęć funkcjonujących w ekologii;
- poznają formy ochrony w Białowieskim Parku Narodowym i próbują ocenić ich skuteczność.

Powiązanie z podstawą programową

Uczeń/uczennica:

X. Ekologia. Uczeń:

8. wyjaśnia znaczenie zależności nieantagonistycznych w ekosystemie i podaje ich przykłady;
  9. przedstawia skutki konkurencji wewnątrzgatunkowej i międzygatunkowej;
  11. wyjaśnia zmiany liczebności populacji w układzie zjadający i zjadany.
- XI. Różnorodność biologiczna, jej zagrożenia i ochrona. Uczeń:
4. wykazuje wpływ działalności człowieka na różnorodność biologiczną;
  5. wyjaśnia znaczenie restytucji gatunków dla zachowania różnorodności biologicznej, podaje przykłady restytuowanych gatunków;
  6. uzasadnia konieczność stosowania różnych form ochrony przyrody, w tym Natura 2000.

Metody i formy pracy

Podczas lekcji nauczyciel/nauczycielka wykorzystuje następujące metody i formy pracy z uczniem:

- pracę grupową,
- pracę indywidualną z materiałami źródłowymi,
- dyskusję.

Środki dydaktyczne

Podczas lekcji nauczyciel/nauczycielka wykorzystuje następujące środki dydaktyczne:

- materiały źródłowe podane pod QR kodami oraz sprzęt IT,
- włóczkę/sznurek,
- karty pracy.

Przygotowanie do lekcji

Lekcja powinna się odbyć po obejrzeniu filmu „Simona Kossak” w reżyserii Adriana Panka.

PRZEBIEG LEKCJI

Wprowadzenie

Pytania otwierające:

Jakie badania prowadziła Simona Kossak? Z jakimi problemami musiała się zmierzyć? Czym jest Puszcza Białowieska? Nauczyciel/nauczycielka moderuje dyskusję uczniów.

Wyjaśnienie słów:

„etologia”, „grąd”, „korytarz ekologiczny”. Materiały pomocnicze: zdjęcia różnych typów lasów (grądy i bory), karta pracy – zadanie 1.

Realizacja tematu

Wizualizacja sieci zależności w Białowieskim Parku Narodowym (30 min), zadanie aktywizujące dla całego zespołu klasowego:

Krok 1.

Uczniowie/uczennice podają liczbę od 1-26, a nauczyciel/nauczycielka przydziela rolę.

Krok 2.

Klasa ustawia się w okręgu, a na zewnątrz stoi narrator/narratorka.

Krok 3.

Narrator/narratorka upewnia się, że wszyscy znają bohatera opowieści, w którego się wcielą.

Krok 4.

Narrator/narratorka rozpoczyna czytanie i podaje wólczkę/sznurek pierwszej wyczytanej osobie.

Krok 5.

Wólczka/sznurek wędruje do kolejnych części ekosystemu.

Krok 6.

Powstaje interpretacja sieci zależności przyrodniczych w Białowieskim Parku Narodowym.

Materiały pomocnicze:

wólczka, sznurek, bohaterowie prastarej opowieści oraz jej tekst (załącznik nr 1).

Materiał dla nauczyciela/nauczycielki:

Jak stworzyć wizualizację sieci troficznej za pomocą sznurka/włóczki w klasie?

<https://sciencebysinai.com/how-to-make-food-webs-interactive-and-fun/>

Fot. Karolina Grabowska

Uwaga:

Przypisano łącznie 26 bohaterów do opowieści. Liczbę organizmów/elementów należy dostosować do klasy tak, aby każdy z uczniów/każda z uczennic miał/miała przypisaną rolę. Dla ułatwienia zapamiętania roli przez uczniów/uczennice można przygotować wydruk poszczególnych postaci.

dąb szypułkowy	grzyby mikoryzowe	martwe drewno	soplówka bukowa	dzięcioł czarny
ponurak Schneidera	zgniotek cynobrowy	pachnica dębowa	rozmiarz kolweński	kornik drukarz
kostrzewa owcza	krwawnik pospolity	przeplatka aurinia	czarcikęs łąkowy	paproć orlica
żubr	jaszczurka zwinka	pszczałka potokowa	żaba moczarowa	bocian czarny
borsuk europejski	żuk gnojny	sowa uszatka	mysz leśna	olsza czarna
świerk pospolity				

Załącznik nr 1**Opowieść z prastarej puszczy**

*Puszcza Białowieska to jedno z ostatnich miejsc w Europie, gdzie przyroda rządzi się swoimi prawami. W sercu puszczy **dąb szypułkowy** góruje nad innymi drzewami, dając schronienie wielu gatunkom. **Grzyby mikoryzowe oplatają korzenie dębu**. Ta współpraca wspomaga wzrost i rozwój organizmów symbiotycznych. Wśród ściółki leży rozkładające się **martwe drewno**, np. **świerka pospolitego** czy **olszy czarnej**, będące siedliskiem dla wielu organizmów, w tym grzyba – **soplówki bukowej**.*

*W dębie swoje gniazdo buduje **dzięcioł czarny**, który swoim mocnym dziobem wykuwa otwory w drzewie, szukając owadów, takich jak **ponurak Schneidera**, który jest reliktem Puszczy Białowieskiej. Pod korą martwego drewna żyje także **zgniotek cynobrowy**, a dziuple starych drzew liściastych zamieszkuje **pachnica dębowa**. Z kolei w wykrotach sosnowych bytuje **rozmiarz kolweński**, w Polsce znany tylko z występowania w Białowieskim Parku Narodowym. **Kornik drukarz** chętnie żywi się osłabionymi **świerkami pospolitymi**.*

*W puszczy można spotkać majestatycznego **żubra**, który żeruje na trawach i ziołach, takich jak **kostrzewa owcza** i **krwawnik pospolity**. Na łąkach można zaobserwować **przeplatkę aurinię**, której larwy najprawdopodobniej żywią się tylko i wyłącznie **czarcikęsem łąkowym**.*

*Na niższym piętrze lasu rośnie **paproć orlica**, która tworzy gęste zarośla, dające schronienie dla **jaszczurki zwinki**. W wodach przepływających przez puszcę pływają **pszczałki potokowe**, które szukają schronienia w cieniu nadbrzeżnych roślin. W tej samej wodzie można zauważyć **żaby moczarowe**, które stają się pokarmem dla **bociana czarnego**.*

*Pod martwym drewnem swoje nory kopie **borsuk europejski**, który poluje na **żuki gnojzarze**. W nocy las nie śpi. Można zauważyć **sowy uszatki**, szukające gryzoni, takich jak **mysz leśna**. Puszcza tętni życiem dzięki interakcjom pomiędzy różnymi organizmami, a martwe drewno stanowi kluczowy element tego ekosystemu, dając schronienie i pożywienie wielu gatunkom.*

Po zakończeniu ćwiczenia nauczyciel/nauczycielka pyta uczniów/uczennice o skutki usunięcia z ekosystemu jednego z elementów sieci, np. co się stanie, gdy z lasu zabrane zostanie martwe drewno lub z łąki zniknie czarcikęs?

Uczniowie/uczennice, których organizmy lub elementy ekosystemu zostały wymienione przez nauczyciela/nauczycielkę, puszczają utrzymaną sieć.

Podsumowanie lekcji poprzez wyciągnięcie wniosków z przeprowadzonego ćwiczenia (materiał pomocniczy: zadanie 2.1 z karty pracy).

Uczniowie/uczennice, korzystając z materiałów źródłowych, uzupełniają tabelę do zadania 3. i zapisują informacje dotyczące wylosowanego przez siebie bohatera do zadania 2. Podczas prezentacji poszczególnych uczniów/uczennic uzupełniane są informacje o pozostałych organizmach (30 min). W ten sposób nauczyciel/nauczycielka może indywidualizować pracę z podopiecznymi. Uczniowie/uczennice poznają zagrożone gatunki i kryteria ich zagrożeń.

Materiały pomocnicze:

tablety, telefony komórkowe, laptopy, karta pracy zadania 3.

Fot. Karolina Grabowska

Podsumowanie tematu

Podsumowanie lekcji – dyskusja nad interakcjami przyrodniczymi poznanych organizmów lub elementów ekosystemu w odniesieniu do filmu oraz innych źródeł wiedzy. Uzupelnienie zadania 4. z karty pracy (15 min).

Pytania pomocnicze:

- W jaki sposób korytarze ekologiczne mogą się przyczynić do ochrony lub wzrostu zagrożeń dla ekosystemu?
- W jaki sposób antropopresja oddziałuje na Puszcę Białowieską?
- Dlaczego etologia to cenne źródło wiedzy w badaniach naukowych?
- Dlaczego relikty są cennymi organizmami zarówno na poziomie genetycznym, gatunkowym, jak i ekosystemowym?
- Dlaczego restytucja gatunkowa nie zawsze kończy się powodzeniem?
- Jakie znaczenie dla grądu ma dyrektywa siedliskowa?
- Dlaczego badania ekologiczne są określane jako interdyscyplinarne?

Zakończenie:

Zachęcenie uczniów do dalszego zgłębiania tematu zależności przyrodniczych i ochrony przyrody w Puszczy Białowieskiej.

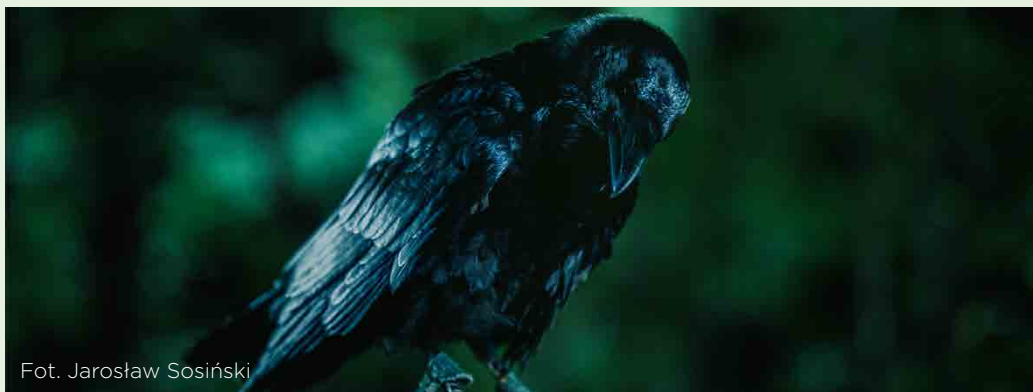
KARTA PRACY NR 1

Białowiecki Park Narodowy i zaangażowanie w jego środowisko przyrodnicze Simony Kossak.

Zadanie 1.

Odwołując się do obejrzanego filmu, określ, jakie wyzwania napotkała Simona Kossak w trakcie swojej pracy zarówno jako kobieta (1.1.), jak i naukowiec (1.2.).

Lp.	Argumenty
1.1.	
1.2.	

Fot. Jarosław Sosiński

Zadanie 2.

Simona Kossak przeprowadziła się do Puszczy Białowieskiej w latach 70. i spędziła tam ponad 30 lat swojego życia. Dla niej puszcza była nie tylko miejscem pracy, ale także domem. Życie w tym unikatowym ekosystemie dało jej niepowtarzalną możliwość prowadzenia badań nad dzikimi zwierzętami w ich naturalnym środowisku. To otoczenie wpłynęło na jej podejście badawcze, a bliski kontakt z przyrodą pozwolił jej dokonywać szczegółowych obserwacji. Puszcza, którą obserwowała Simona, była miejscem dla licznych interakcji przyrodniczych.

Przed tobą i każdą osobą w klasie zadanie, które polegać będzie na wizualizacji sieci zależności w Białowieskim Parku Narodowym. Twój nauczyciel/nauczycielka wejdzie w rolę narratora/narratorki puszczy, którzy przekazywać będą pewną opowieść z dnia w lesie. Z kolei każdy uczeń/każda uczennica odegra swoją rolę.

Krok 1.

Uczniowie/uczennice podają liczbę od 1-26, a nauczyciel przydziela rolę.

Krok 2.

Klasa ustawia się w okręgu, a na zewnątrz stoi narrator/narratorka.

Krok 3.

Narrator/narratorka upewnia się, że wszyscy znają bohatera opowieści, w którego się wcielą.

Krok 4.

Narrator/narratorka rozpoczyna czytać i podaje wólczkę/sznurek pierwszej wyczytanej osobie.

Krok 5.

Wólczka/sznurek wędruje do kolejnych części ekosystemu.

Krok 6.

Powstaje interpretacja sieci zależności przyrodniczych w Białowieskim Parku Narodowym.

Jakie wnioski na temat zależności przyrodniczych można wyciągnąć z tego ćwiczenia?

Lp.	Wnioski
2.1.	
2.2.	
2.3.	

Zadanie 3.

Na podstawie materiałów źródłowych zamieszczonych pod QR kodami, pochodzącymi ze strony internetowej Białowieskiego Parku Narodowego oraz innych źródeł informacji, np. Wikipedii, uzupełnij poniższą tabelę. Uczniowie/uczennice wpisują dane dotyczące wylosowanego do zadania 2. bohatera, a podczas prezentacji poszczególnych uczniów/uczennic uzupełniane są informacje o pozostałych organizmach.

Materiały źródłowe:

<p>Organizmy bezkręgowce</p> 	<p>Grzyby</p> 	<p>Ssaki</p>
<p>Ptaki</p> 	<p>Płazy i gady</p> 	<p>Żubry</p>

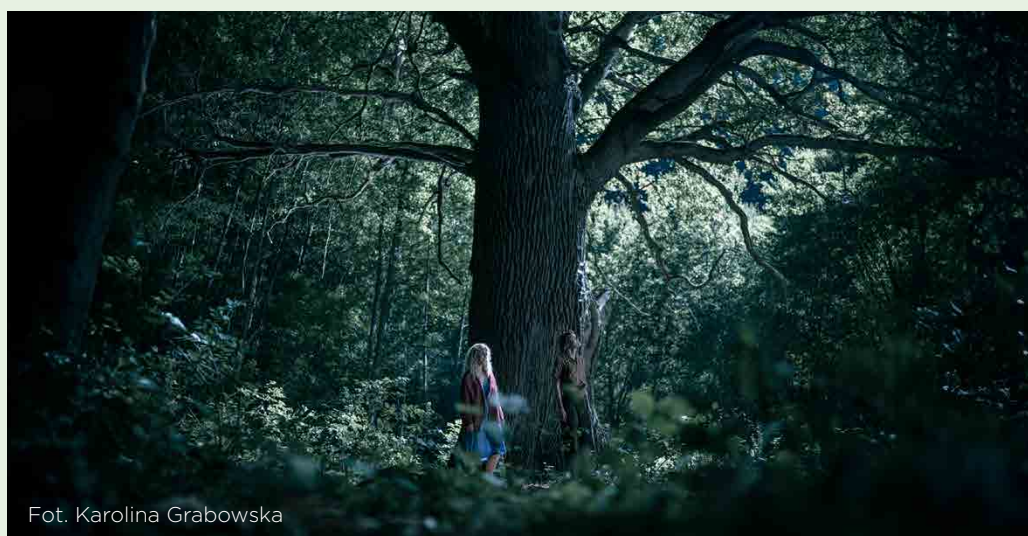
Fot. Jarosław Sosiński

Organizm/część ekosystemu	Funkcje i znaczenie dla środowiska	Kategoria zagrożenia
dąb szypułkowy		
grzyby mikoryzowe		
martwe drewno		
soplówka bukowa		
dzięciol czarny		
ponurak Schneidera		
zgniotek cynobrowy		
pachnica dębowa		
rozmiarz kolweński		
kornik drukarz		
świerk pospolity		
żubr		
kostrzewa owcza		
krwawnik pospolity		
przeplatka aurinia		
czarcikęs łąkowy		
paproć orlica		
jaszczurka zwinka		
pstrąg potokowy		
żaba moczarowa		
bocian czarny		
borsuk europejski		
żuk gnojarski		
sowa uszatka		
mysz leśna		
olsza czarna		

Zadanie 4.

Wyjaśnij poniższe pojęcia biologiczne.

Lp.	Termin	Znaczenie	Przykład dla Białowieskiego Parku Narodowego lub prac S. Kossak
4.1.	korytarz ekologiczny		
4.2.	restytucja gatunku		
4.3.	relikt lasu pierwotnego		
4.4.	dyrektywa siedliskowa		
4.5.	etologia		
4.6.	grąd		

Fot. Karolina Grabowska

godzina wychowawcza

45 min

szkoła ponadpodstawowa

Simony Kossak droga do siebie, prawdy i natury. Czego możemy się nauczyć od bohaterki filmu?

Cele lekcji

Podczas lekcji uczniowie/uczennice:

- doskonalą umiejętność autorefleksji i obserwacji;
- wykorzystują tekst kultury do rozwijania samoświadomości;
- rozwijają empatię;
- kształtują własne poglądy i umiejętności wyrażania własnej opinii;
- kształtują postawy szacunku wobec każdego człowieka;
- doskonalą kompetencje społeczno-emocjonalne.

Powiązanie z podstawą programową

Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2024/2025:

2. Szkoła miejscem edukacji obywatelskiej, kształtowania postaw społecznych i patriotycznych, odpowiedzialności za region i ojczyznę. Edukacja dla bezpieczeństwa i proobronna.

Metody i formy pracy

Podczas lekcji nauczyciel/nauczycielka wykorzystuje następujące metody i formy pracy z uczniami/uczennicami:

- pracę z materiałami źródłowymi,
- burzę mózgów,
- pracę samodzielną,
- pracę w parach,
- pracę na forum klasy.

Środki dydaktyczne

Podczas lekcji nauczyciel/nauczycielka wykorzystuje następujące środki dydaktyczne:

- film „Simona Kossak”,
- karty pracy.

Przygotowanie do lekcji

Lekcja powinna się odbyć po obejrzeniu filmu „Simona Kossak”.

PRZEBIEG LEKCJI

Wprowadzenie

Nauczyciel/nauczycielka prosi uczniów/uczennice o podzielenie się refleksjami z obejrzanego filmu. Zadaje pytania dotyczące filmu, które wprowadzą w temat lekcji.

1. Czego dowiedzieliście się z filmu o tytułowej bohaterce? Uporządkujcie informacje biograficzne opowiedziane w filmowej biografii.
2. Jaki wpływ na dorosłe życie Simony miał dom rodzinny?
3. Jak myślisz, czy pochodzenie Simony Kossak było przepustką, czy przeszkodą w realizacji naukowych i zawodowych marzeń?
4. Które fakty z życia Simony chciałbyś/chciałabyś dodatkowo zgłębić po obejrzeniu filmu?

Uczniowie/uczennice swobodnie odpowiadają na pytania, następnie prowadzący/prowadząca pomaga w uporządkowaniu wniosków. Warto zwrócić uwagę na model bohaterki i jej cechy charakteru.

Realizacja tematu

Prowadzący/prowadząca wyświetla zdjęcia z archiwum rodziny Kossaków oraz te, które wykonał Lech Wilczek, życiowy partner Simony Kossak: <https://culture.pl/pl/galeria/niezwykle-zdjecia-simony-kossak-galeria>, i dodatkowo zestawia je z kadrami z filmu Adriana Panka „Simona Kossak”: <https://next-film.pl/film/simona-kossak/>

W tym miejscu warto porozmawiać o świecie przedstawionym w filmie, o pracy scenografów, kostiumografów oraz o kreacji aktorskiej Sandry Drzymalskiej.

Nauczyciel/nauczycielka rozdaje lub wyświetla na tablicy multimedialnej/ekranie **Kartę pracy nr 1** i prosi, aby uczniowie/uczennice w parach przeczytali tekst i zapisali odpowiedzi na pytania. Po 10 minutach przedstawiają wnioski, które stają się rozwinięciem tematu lekcji: Simony Kossak droga do siebie, prawdy i natury.

Prowadzący/prowadząca rozdaje i uczniom/uczennicom **Kartę pracy nr 2**. Czas wykonania zadania – 5 minut (praca samodzielna). Po upływie wyznaczonego czasu chętni dzielą się wypracowanymi wnioskami. To ćwiczenie pomaga zrozumieć, jakie wartości są dla nich ważne w obecnym momencie życia i jak widzą swoją przyszłość.

Uczniowie/uczennice otrzymują **Kartę pracy nr 3**, w której dostają zadanie, aby wypisać dziesięć zdań zaczynających się od „Jestem...”. Mogą uwzględnić zarówno cechy charakteru, jak i role społeczne (np. jestem uczniem, jestem przyjacielem, jestem osobą kreatywną). Mogą też sięgnąć głębiej, próbując odkryć swoje przekonania i poczucie własnej wartości. Po upływie 5 minut prowadzący/prowadząca zarządza rundę odczytywania po kolei na głos przez każdego ucznia i każdą uczennicę dwóch wybranych przykładów ze swojej listy (np. tych, które uważają za najważniejsze).

Podsumowanie tematu

Nauczyciel/nauczycielka zapisuje na tablicy hasło: Czego możemy się nauczyć od tytułowej bohaterki filmu „Simona Kossak?”. Uczniowie/uczennice pracują metodą burzy mózgów. Podsumowanie lekcji zamykają wnioski dotyczące tego, które cechy Simony Kossak mogą być inspirujące dla współczesnego pokolenia młodych ludzi.

Praca domowa

Wybierz trzy symbole, które najlepiej oddają twoją osobowość lub to, kim jesteś. Mogą to być przedmioty, słowa, obrazy, postacie z filmów, cytaty. Następnie narysuj lub zapisz te symbole na kartce. Przynies efekty swojej pracy na kolejną godzinę wychowawczą, aby podzielić się autorefleksją na forum klasy.

KARTA PRACY NR 1

I

„W ubiegłym roku starałam się na wydział biologii – pisała w maju 1964 roku w życiorysie załączonym do podania na studia. – Niestety, nie zdałam egzaminu z chemii.

Od najmłodszych lat pasjonowało mnie życie zwierząt. Ojciec i matka bardzo lubiący zwierzęta pozwalali mi hodować każde zwierzę, co było tym łatwiejsze, że mamy duży ogród. Ojciec posiadał duży zasób wiadomości i był dla mnie autorytetem w określaniu gatunków, sposobu wychowania, żywienia itp.

Do dzisiejszego dnia zostały mi zainteresowania hodowlane. Obecnie posiadam myszy, świnki morskie, psy, papugi i sokoły pustułki. Prócz tego każdej wiosny wychowuję pisklęta różnych ptaków, które wypadają z gniazd, nieraz z bardzo dobrym wynikiem (zdolność do życia na wolności w stanie dzikim).

Niestety, zajęcia te traktowałam jako dodatkową przyjemność. O studiowaniu biologii nie myślałam, znając wysoki poziom nauki i trudności zdania egzaminu wstępnego.

Obecnie decyzja moja jest ugruntowana. Chciałabym jako specjalność wybrać psychologię zwierząt, a potem pracować w ogrodzie zoologicznym”.

Anna Kamińska, „Simona. Opowieść o niezwykłym życiu Simony Kossak”, Kraków, 2015, s. 89.

II

„Wszyscy – rodzina, zaprzyjaźnieni koledzy, dorośli, mówili: Co ty, wariatko, robisz? – wspominała Simona. – Gdzie ty jedziesz? Po co ty tam jedziesz? Zostań w Krakowie, staraj się o asystenturę na uniwersytecie. Co to w ogóle za pomysł – Białowieża? (...) A ja się wtedy na zasadzie przekory młodzieńczej jeszcze bardziej utwierdzałam, że to jest cel mojego życia, cel moich marzeń, obejrzeć ten okropny, brzydki, mokry, gnijący las. Postawiłam na swoim, był telefon, że *od 1 lutego może się pani zjawić*. Spakowałam jedną walizkę i mamusia mi fundnęła samolot do Warszawy, żebym już tym pociągami się nie męczyła”. Po latach wyzna też: „Gdybym posłuchała rad osób, które uważam za mądrzejsze od siebie, to dzisiaj byłabym zwykłym mieszczuchem krakowskim, zgorzkniałym w tym całym świątku, jaki tam był, i miałabym niespełnione marzenie, że mogłam mieć zupełnie inne życie”.

Anna Kamińska, „Simona. Opowieść o niezwykłym życiu Simony Kossak”, Kraków, 2015, s. 130

III

W 1987 roku w wywiadzie „Mit szlachetnych łowów” Simona mówiła: „Mieszkając tak długo w Puszczy Białowieskiej (...) w pewnej chwili zrozumiałam, że przekroczyłam kordon i znalazłam się (...) po stronie drzew i zwierząt. Występuję więc w ich imieniu. Skończyłam studia biologiczne ze specjalizacją psychologii zwierząt, lecz dopiero lata życia w lesie nauczyły mnie rozumieć mowę zwierząt. I znam ją tak dobrze, że należałoby mnie spalić na stosie jako czarownicę. Wiedzona atawizmem, zamieszkałam w puszczy, atawizm być może spowodował, że zajęłam się badaniami łowieckimi, to znaczy poznawaniem zwierząt, na które się poluje. Dzięki temu poznałam też łowiectwo. I dziś mogę już przekazać innym, że puszcza woła o ratunek dla swoich zwierząt”.

Anna Kamińska, „Simona. Opowieść o niezwykłym życiu Simony Kossak”, Kraków, 2015, s. 209

- W jaki sposób Simona Kossak uzasadniła swój wybór studiów w życiorysie złożonym na wydział biologii? (fragment I)
- Gdzie Simona wyjechała po ukończeniu studiów i jak zostało to odebrane przez najbliższe jej osoby? (fragment II)
- Scharakteryzuj relację Simony Kossak ze światem natury (fragment III)

Fot. Julia Olińska

KARTA PRACY NR 2

Napisz list do siebie samego/samej, który masz otrzymać za pięć lub dziesięć lat. Zawrzyj w nim swoje marzenia, obawy, nadzieje, cele i wartości. Jak wyobrażasz sobie siebie w przyszłości? Co chciałbyś/chciałabyś osiągnąć? Jakimi człowiekiem chciałbyś/chciałabyś być?

mój list do mnie

KARTA PRACY NR 3

Wypisz dziesięć zdań zaczynających się od „Jestem...”. Mogą uwzględnić zarówno cechy charakteru, jak i role społeczne (np. jestem uczniem, jestem przyjacielem, jestem osobą kreatywną). Możesz też sięgnąć głębiej, próbując odkryć swoje przekonania i poczucie własnej wartości.

Jestem...
Jestem...
Jestem...
Jestem...
Jestem...
Jestem...
Jestem...
Jestem...
Jestem...
Jestem...
Jestem...

Warszawa 2024

Koncepcja merytoryczna i opieka metodyczna:

Anna Równy

Autorzy:

Anna Równy i Marta Równy, Katarzyna Polak, Tomasz Ordza

Redakcja i korekta:

Joanna Dzik

Koordynator projektu:

Cezary Kruszewski

Skład i łamanie:

Anna Cieszyńska

Wydawcy:

NEXT FILM to spółka należąca do grupy Helios, specjalizująca się w produkcji i dystrybucji filmów polskich. W jej katalogu znajdują się m.in.: „Akademia pana Kleksa”, „Bogowie”, „Chłopi”, „Drogówka”, „Ikar. Legenda Mietka Kosza”, „Johnny”, „Kamerdyner”, „Miszmasz czyli Kogel Mogel 3”, „Piłsudski”, „Plan B”, „Po prostu przyjaźń”, „Pokot”, „Powstanie Warszawskie”, „Sami swoi. Początek”, „Sztuka kochania. Historia Michaliny Wisłockiej”, „Teściowie”, „Twój Vincent” oraz „Za duży na bajki”.

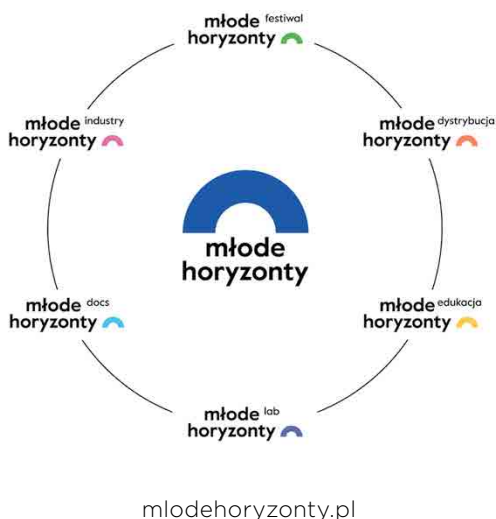
Fot. Jarosław Sosiński

INFORMACJA O PARTNERACH PROJEKTU

Stowarzyszenie Nowe Horyzonty to organizacja pozarządowa, której celem jest upowszechnianie wartościowej sztuki filmowej. Od początku naszej działalności, czyli od 2003 roku, powstało wiele projektów promujących współczesne kino, takich jak: Międzynarodowy Festiwal Filmowy Nowe Horyzonty, skupiony na niezależnej kinematografii amerykańskiej American Film Festival, Kino Nowe Horyzonty, platforma streamingowa NH VOD czy wiele inicjatyw Młodych Horyzontów.

Młode Horyzonty są jedną z kluczowych gałęzi Stowarzyszenia Nowe Horyzonty odpowiedzialną za upowszechnianie i wspieranie wartościowego kina dla młodego widza. Młode Horyzonty działają w kilku komplementarnych obszarach: dystrybucji filmów w kinach (Młode Horyzonty Dystrybucja) i online (Młode Horyzonty VOD), upowszechnianiu filmów dla grup przedszkolnych i szkolnych (Nowe Horyzonty Edukacji Filmowej/Młode Horyzonty Edukacja), wspieraniu rozwoju produkcji dla dzieci i młodzieży w Polsce i na świecie (Młode Horyzonty Industry), zaś kulminacją działań jest coroczny festiwal (Międzynarodowy Festiwal Filmowy Młode Horyzonty).

NOWE HORYZONTY EDUKACJI FILMOWEJ

Nowe Horyzonty Edukacji Filmowej to program kierowany i dostosowany do potrzeb przedszkoli, szkół podstawowych i ponadpodstawowych. Spotkania z filmem realizujemy w kinach w całej Polsce. Istnieje też możliwość dołączenia do programu w formie online. Pedagogów wyposażamy w materiały dydaktyczne, takie jak: karty pracy, scenariusze lekcji oraz analizy psychologiczne. Nowe Horyzonty Edukacji Filmowej działają nieprzerwanie od 18 lat, w roku szkolnym 2024/2025 zaprosimy Was do naszego projektu w nowej odsłonie – Młode Horyzonty Edukacja.

edukacja.mlodehoryzonty.pl